

Startdocument Openbare Ruimte VVAB

(versie april 2020)

Inleiding

Ondanks de toegenomen aandacht voor de kwaliteit van de openbare ruimte in de laatste decennia wordt de VVAB regelmatig geconfronteerd met beleid en feitelijke ingrepen, die een (potentiële) aantasting vormen van de openbare ruimte binnen het beschermd stadsgezicht. Zoals het toenemend aantal Mupi's, al dan niet met bewegende beelden, terrasuitbreiding op brugvleugels, trottoirs en felgekleurde afvalbakken. Recent komt daar de uitdaging bij van herinrichting van de openbare ruimte na kadeherstel en bij het autoluw maken van de stad.

De VVAB heeft zich hier de afgelopen jaren niet integraal mee beziggehouden, maar wel incidenteel, per dossier, terwijl veranderingen in de openbare ruimte sterk bepalend zijn voor het (beschermd) stadsgezicht.

Hoog tijd om de openbare ruimte structureel te agenderen.

Uitgangspunten

- We moeten binnen het beschermd stadsgezicht uitgaan van een integrale visie op de openbare ruimte, dus niet sectoraal voor fietsers, auto's, voetgangers, reclame en terrassen.
- Wij zijn voorstander van een autoluwe maar niet een geheel autovrije binnenstad.
- Het Handboek van de Puccini Methode, waarin het HIOR van ca 20 jaar geleden een onderdeel is, vormt voor ons nog steeds de basis. Daarin zijn inmiddels veel zgn. 'bijzondere locaties' gedefinieerd, waarbij afwijkingen van het standaard bestratingsmateriaal worden toegestaan. Vooral pleinen zijn als 'bijzonder' aangemerkt. Maar om eenheid en rust in het straat-/stadsbeeld te bereiken, dient van deze afwijkingmogelijkheid terughoudend gebruik te worden gemaakt.
- Het standaard grachtenprofiel uit 2000 blijft van belang voor de herinrichting van de oude binnenstad, waarbij het nieuwe concept van de 'Shared Space' aansluit. Daarin worden verkeersstroken samengevoegd en ontbreken verhoogde stoepen.
- Een herwaardering van de 'lege' openbare ruimte, waarbij vrijgekomen ruimtes niet automatisch worden opgevuld, is nodig. Zoals recent bij de door de ondernemers gewenste vervanging van de beeldengroep op het Rembrandtplein.
- Het stimuleren van meer open zichtlijnen vanaf de wal op het water.

Werkgroep Openbare Ruimte

Structurele bemoeienis met inrichting en beheer van de openbare ruimte vraagt om instelling van een werkgroep Openbare Ruimte én toevoeging van een nieuwe (kern)functie aan het bestuur. De 'Regeling Samenstelling en Werkwijze ...' wordt daartoe gewijzigd. De werkgroep en het bestuurslid richten hun werkzaamheden in binnen het kader van deze regeling (zie website).

Taakomschrijving werkgroep

- Evalueren, c.q. (her)formuleren van een integrale VVAB visie op de inrichting van de openbare ruimte binnen het beschermd stadsgezicht.
- Evaluatie van de Puccini methode/het HIOR is inmiddels op zijn plaats. Na 20 jaar wordt de stad anders gebruikt dan destijds was voorzien, zeker in relatie met de agenda autoluwe stad binnen het beschermde stadsgezicht. Hierdoor moet de uitwerking in straatprofielen opnieuw worden bezien, zonder aan de uitgangspunten te tornen.
- Onderzoeken of het instrument van het zgn. 'Beeldkwaliteit Plan' geïntroduceerd kan worden bij de gemeente Amsterdam. Juist in het beschermd stadsgezicht ligt toepassing voor de hand. Het gaat specifiek om het stellen van extra kwaliteitseisen aan straatmeubilair, reclameobjecten en inrichting van terrassen.
- Actuele (her)inrichtingen en plaatsing van objecten volgen en toetsen met bovenstaande instrumenten.
- Het tijdig (doen) opstellen van zienswijzen en raadsadressen bij nieuw beleid, inrichtingsplannen en beheer van de openbare ruimte, daaronder begrepen bomen en groenvoorzieningen.

Aspecten openbare ruimte in de historische binnenstad

- Straatprofielen in een autoluwe binnenstad, bijv. in fietsstraten.
- Beschermen van kades en wallen door het weren van zwaar vrachtverkeer; historisch verantwoorde fysieke reconstructie
- Inrichting van vrijgekomen parkeerplaatsen met aandacht voor vrij zicht op het water.
- Inpassing parkeerplekken voor fietsers en scooters (boven- en ondergronds).
- Trottoirbreedtes en voetgangersruimtes bewaken: minimaal 2 meter, ook op bruggen!
- Reclame: buitenreclame /gevelreclame, in etalages geplaatste schermen gericht naar de openbare ruimte, bewegend of niet, lichtsterktes.
- Straatmeubilair: o.a. MUPI's, afvalbakken, peperbussen, banken, fietsrekken, traphekken, etc.
- Verrommeling van de historische binnenstad, waaronder die welke het gevolg is van beleid en besluiten van stad en stadsdeel.
- Verlichting: brug-en straatverlichting: lichtsterkte, type verlichting, lantaarns.
- Privatisering van de openbare ruimte ten behoeve van commerciële exploitatie, zoals uitstallingen, reclameobjecten van winkels en mobiele verkoopkarren op pleinen.
- Kleurvoering op trams.
- Inrichting van brugvleugels.
- Kleurvoering van parasols en terrasmeubilair.
- Bewaken bestrating volgens Handboek; aandachtspunt afgesloten stegen.

Duidelijk is dat er deels sprake kan zijn van overlap met de huidige taken van de bestaande werkgroepen. Dit wordt zoveel mogelijk voorkomen; bij aanvang worden duidelijke afspraken gemaakt over wie wat doet. Als concrete werkzaamheden van werkgroepen elkaar raken, is tijdige onderlinge communicatie vereist.

Samenstelling werkgroep op basis van deskundigheden

In de werkgroep moeten bij voorkeur de volgende deskundigheden aanwezig zijn, en/of worden opgebouwd:

- Historische kennis van de ontwikkeling van de openbare ruimte in beschermd stadsgezicht.
- Kennis van actueel beleid t.a.v. de onderscheiden aspecten van de openbare ruimte.
- Bestuurlijke kennis van en ervaring met de openbare ruimte.
- Kennis van de inrichting(principes) van de openbare ruimte.
- Historische en actuele kennis van het reclame- en verlichtingsbeleid.

Voor de voorzitter van de werkgroep - in geval deze tevens lid is van het VVAB bestuur - zijn de vereisten van toepassing zoals verwoord in de 'Vereisten en procedure benoeming voorzitter/bestuursleden VVAB' (maart 2020).

Bemensing werkgroep

De leden van de voorbereidingsgroep OR (Betty, Rogier en Walther) nemen in elk geval in de opstartfase deel aan de werkgroep Openbare Ruimte i.o. De definitieve samenstelling wordt bepaald zodra bekend is welke leden van de VVAB geïnteresseerd, gekwalificeerd en beschikbaar zijn voor deelname aan de werkgroep. Het DB gaat hiermee aan de slag en gaat gericht op zoek naar een nieuw bestuurslid die tevens de functie van voorzitter van de werkgroep Openbare Ruimte zou willen en kunnen vervullen.